

عالمجناب فغانی، پای فینال

بر اساس عدد و رقم و جدول، تیم ملی‌مان از جام جهانی حذف شده اما نماینده داوری ایران همچنان در روسیه می‌درخشد
گمانه‌زنی‌ها می‌گوید شانس فغانی برای قضاوت بازی نهایی کم نیست

از زمین‌های خاکی علائین و قلعه گبری تا بلندترین نقطه فوتبال

مرتضی موسوی‌نور
دبیر گروه ورزش

در اوج آسمان هم که هستی باید نگاهت به پایین باشد. جایی که از آن بلند شدی و قد کشیدی تا به آنجا برسی.

زمین‌های خاکی علائین جنوب تهران هنوز هم جای پاهای برهنه علیرضای کوچلولوست، هنوز هم پدرش با فریادهایش به دنبال اوست تا کسی از تک و تا بیفتد و کمی هم به استراحت و فراغت بپردازد اما دل‌کنند از آن دوستان و بازی‌های فوتبال باتوپ‌های پلاستیکی سخت‌وغیرممکن است. مثل دل‌کنند از عزیزترین کس که وابسته‌بی‌حدوحصر اوپی و گذرازاومحال، فوتبال هم‌همین‌طوربود. فقط زمین‌های خاکی آن دوران می‌توانند زبان باز کنند و شهادت دهند. حالا دیگر زمینی برای بازی و وول خوردن بچه‌ها نیست. شور و غوغایی بلندنمی‌شودوسکوت تنها چیزی است که در این مکان‌هایافت می‌شود. دیگر صدای داد و پیداد و فغان جوانان و نوجوانان با کفش‌های پاره‌پوره‌وتوپ‌های ۴۰ تکه‌هم‌نمی‌آید. قلعه‌گبری هم از او بسیار خاطره‌ها دارد. وقتی با غرور تمام می‌خواست از بقیه بچه‌هایپیشی‌بگیرددور بلندترین نقطه‌قلعه‌بایستد، آنگاه‌نگاهش

تیم داوری ایران، اصلی‌ترین کاندید قضاوت فینال

پی‌یر لوئیجی فغانی

عرفان صفارو
خبرنگار

با نزدیک شدن به مراحل پایانی جام جهانی و مشخص شدن بیشتر تیم‌های حاضر در مرحله یک‌چهارم نهایی، یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین چالش‌های جام، پیش‌بینی قضاوت دیدار پایانی رقابت‌ها در تاریخ ۱۷ جولای در ورزشگاه لوزنیکو مسکو است. تیم داوری ایران متشکل از فغانی (داور وسط)، منصوری و سخندان (کمک داورها) با درخشش در قضاوت دیدارهای مهم جام تا به امروز یکی از کاندیداهای جدی قضاوت بازی فینال جام جهانی روسیه به‌شمار می‌روند. در پرونده زیر به سابقه و دلایل شایستگی و چرایی قضاوت دیدار نهایی جام، به دست داوران ایرانی می‌پردازیم.

داوری، ارثیه خانوادگی

علیرضا فغانی داور ۴۰ ساله کشورمان در شهرستان کاشمر استان خراسان رضوی متولد شد. خانواده فغانی همان‌طور که خود بارها گفته پیشینه و سبقه طولانی در امر قضاوت فوتبال داشته و دارند. در خانواده همسر فغانی نیز داوری فوتبال جایگاه ویژه‌ای دارد. علیرضا فغانی در ابتدا فوتبالیست بود و در لیگ دسته دوم فوتبال ایران نیز به میدان رفته است. او بعدها تصمیم به کناره‌گیری از بازی و شروع دنیایی جدید در زندگی حرفه‌ای خود می‌کند. تصمیمی که برای شخص فغانی، فدراسیون فوتبال، جامعه داوری ایران و کنفدراسیون فوتبال آسیا بسیار خوش‌یمن بود.

۲۰۰۸، آغاز اتفاقی بزرگ

فغانی در لیگ دسته اول و برتر (لیگ خلیج فارس) ایران و همچنین جام حذفی بارها قضاوت دیدارهای مهم را عهده‌دار بوده است. علیرضا فغانی از سال ۲۰۰۸ وارد رده داوران بین‌المللی فیفا شد. این انتخاب طلیعه‌ای بود بر دوران درخشش این قاضی سرشناس ایرانی در فوتبال آسیا و جهان. فغانی بارها دیدار حساس شهرآورد پایتخت بین تیم‌های سرخابی شهر تهران را سوت زده و داوری کرده است. فینال جام حذفی و قضاوت چند دربی، مهم‌ترین رقابت‌هایی است که این داور در آنها سوت زده است.

جام جهانی باشگاه‌ها، شروعی مناسب

فغانی در سال ۲۰۱۲ در رقابت‌های جام باشگاه‌های جهان داور چهارم بود. فغانی در این رقابت‌ها فرصت قضاوت به‌عنوان داور وسط را پیدا نکرد اما داور چهارم بازی نیمه نهایی و دیدار فینال این رقابت‌ها بین دو تیم چلسی و کورینتیانس بود. این داور جوان کشورمان در سه دیدار دیگر این رقابت‌ها داوران وسط را در کنار زمین همراهی می‌کرد.

قضاوت دیدارهای مهم‌تر

در سال ۲۰۱۳ علیرضا فغانی در جام باشگاه‌های جهان به قضاوت پرداخت. این بار نه در کنار زمین و نه به‌عنوان داور چهارم. فغانی داور وسط دیدار یک‌چهارم نهایی و البته رده‌بندی این رقابت‌ها بین دو تیم گوانگجو و اتلتیکو مینیرو بود. از این سال فغانی به جمع داوران ویژه فیفا برای قضاوت دیدارهای مهم تورنمنت‌های فوتبالی بزرگ اضافه شد. این حضور برای داور ایرانی در سالیان بعد پررنگ‌تر هم شد.

حضور در برزیل آری، ظهور نه

علیرضا فغانی در جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل هم به‌عنوان داور چهارم حضور یافت تا بازهم از کنار خط به قضاوت داورهای دیگر کمک کند. فغانی در هفت دیدار داور چهارم بود. دیدار افتتاحیه جام بین برزیل و کرواسی مهم‌ترین قضاوت فغانی در کنار خط در طول این تورنمنت بود. اما فغانی به ادامه موفقیت‌هایش در دنیای داوری ادامه داد.

بهترین قاضی آسیا

علیرضا فغانی در جام ملت‌های آسیا در سال ۲۰۱۵ به قضاوت پرداخت. بهترین داور جام، قضاوت پنج دیدار از مهم‌ترین بازی‌های جام را به همراه تیم داوری ایران برعهده داشت. قضاوت دیدار فینال جام بین کره جنوبی و استرالیا آغازی بر قضاوت‌های پرشمار این داور در دیدارهای فینال مسابقات بزرگ جهان فوتبال بود.

فینال‌ها تخصص ماست

در رقابت‌های جام باشگاه‌های جهان در سال ۲۰۱۶ نیز فغانی دو دیدار را داوری کرد. قضاوت دیدار فینال بین دو تیم ریورپلاته و بارسلونا بزرگ‌ترین قضاوت فغانی در دیدارهای باشگاهی تا آن زمان محسوب می‌شد. این دیدار دومین فینال مهم بین‌المللی علیرضا فغانی محسوب می‌شد.

فینال المپیک، تجربه‌ای باشکوه‌تر

نام علیرضا فغانی و کمک‌های ایرانی‌اش در فهرست داوران اعزامی فیفا به رقابت‌های المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو هم دیده می‌شد. فغانی در این رقابت‌ها سه دیدار را قضاوت کرد. دیدار پایانی جام بین دو تیم برزیل و آلمان مهم‌ترین دیدار فینالی بود که تیم داوری ایران متشکل از فغانی و کمک‌هایش تا به آن زمان قضاوت کرده بودند. پس از قضاوت فینال المپیک، قضاوت بازی‌های جام جهانی تنها ویتترین خالی از سوت علیرضا فغانی در دنیای داوری محسوب می‌شد.

سایر دیدارهای مهم

فغانی دیدارهای مهم دیگری نظیر دیدار نیمه‌نهایی جام کنفدراسیون‌های ۲۰۱۷ و فینال جام باشگاه‌های آسیا (۲۰۱۴) را نیز سوت زده است.

فیفا چاره‌ای نداشت

با تجربیاتی که علیرضا فغانی در طول یک دهه قضاوت بین‌المللی خود در مستطیل سبز انداخته بود، فیفا چاره‌ای جز قرار دادن نام او و کمک‌هایش در بین لیست پایانی قضات جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه نداشت. پس از قضاوت فینال جام باشگاه‌های آسیا، جام باشگاه‌های جهان، جام ملت‌های آسیا، المپیک و نیمه‌نهایی جام کنفدراسیون‌ها، تنها قضاوت در جام جهانی و البته تحقق رویای قضاوت فینال این رقابت‌ها، فغانی، منصوری و سخندان را راضی می‌کرد.

رنکینگ اول و دوم

فغانی در جام بیست‌ویکم تا به امروز قضاوت سه دیدار، دو دیدار مرحله گروهی بین آلمان ـمکزیک، برزیل ـصربستان و حساس‌ترین مرحله یک‌هشتم نهایی بین فرانسه و آرژانتین را عهده‌دار بوده است. قضاوت‌های تیم داوری ایران تا اندازه‌ای بود که در رتبه‌بندی داوران فیفا در هفته اول در جایگاه نخست و در پایان مرحله گروهی با اختلاف بسیار ناچیز در رده دوم قرار گرفتند.

سریع و دونده

سرعت بالای فغانی در میانه میدان باعث بروز انتقادات آلمانی‌ها از بازیکنان کمتر دونده مانشافت شد. برخی از این افراد عملکرد فغانی را در رسیدن به توپ‌های مناطق مختلف بازی را بهتر از بازیکنان آلمان می‌دانستند. در صحنه گل مکزیک به آلمان سرعت کیمچ بازیکن تیم ملی آلمان نزدیک به ۱۸ کیلومتر بر ساعت بود در حالی که فغانی سرعتی بیش از ۲۱ کیلومتر داشت. حداکثر سرعت رونالدو ۳۸ کیلومتر و حداکثر سرعت فغانی ۳۶ کیلومتر ثبت شده است.

برگ‌های برنده فغانی در قضاوت

فغانی با توجه به حضور به‌موقع در برخورد‌های میانه میدان، تصمیمات سریع و صحیح در لحظات حساس، قاطعیت زیاد در برخورد با بازیکنان نامدار زمین و هوش بالای خود در درگیری‌های مشکوک، یکی از بهترین داوران فیفا در حال حاضر به‌شمار می‌رود. با توجه به حضور یک تیم آسیایی در جمع ۱۶ تیم که به احتمال قریب به‌یقین جایی در فینال مسکو نخواهد داشت و حضور ۱۵ تیم اروپایی ـآمریکا در مرحله یک‌هشتم نهایی و عدم وجود داوری قاطع از قاره سیاه در جمع قاضیان جام جهانی، فغانی از شانس بیشتری برای قضاوت دیدار فینال برخوردار است. از اینها هم که بگذریم عملکرد فغانی در میان تمامی داوران جام سرآمد بوده است و همین امر، کولینا و فیفا را بیش از پیش برای سپردن قضاوت دیدار پایانی به تیم داوری ایران ترغیب و تشویق خواهد کرد.

قضاوت احتمالی فینال، اتفاق و افتخاری بزرگ

پیش از این محمد فنایی به‌عنوان کمک‌داور، قضاوت دیدار پایانی جام جهانی را برعهده داشته است. قضاوت احتمالی علیرضا فغانی و تیم داوری ایرانی در دیدار پایانی جام، افتخاری بزرگ برای ایران، این داوران شایسته، کمیته و دپارتمان داوران، فدراسیون فوتبال، کمیته داوران AFC و فوتبال آسیا خواهد بود. این مهم فغانی را بدون شک تبدیل به بهترین داور تاریخ فوتبال ایران خواهد کرد. هر چند امروز نیز ادعای بزرگی نیست اورا بهترین داور تاریخ فوتبال ایران یا لاقل موفق‌ترینشان بدانیم.

مقایسه با کولینا

بسیاری از کارشناسان شبکه‌های معتبر ورزشی در روزهای گذشته به شباهت فغانی و اعجوبه داوری فوتبال پی‌یر لوئیجی کولینای ایتالیایی پرداختند. فغانی با سرعتی بالا، برخوردی قاطع و کنترل جنگ‌های روانی میانه‌میدان شباهت عجیبی به کولینا دارد.

دیدارهای مرحله یک‌شانزدهم نهایی جام جهانی روسیه، امروز دوشنبه ۱۱ تیرماه با برگزاری دو دیدار پیگیری می‌شود. در نخستین بازی امروز از ساعت ۱۸:۳۰ دو تیم آمریکایی برزیل و مکزیک رودرو هم قرار می‌گیرند. نمایندگان کونکاکاف در حالی به‌صراف هم می‌روند که شانس زرد و آبی پوشان سلسائو بسیار بیشتر از سبزپوشان مکزیکی است. پس از حذف آرژانتین و پرتغال به‌همراه مسی و رونالدو، نیمار، گرانتیمت‌ترین ستاره تاریخ فوتبال به‌دنبال ظهور بیش از پیش خود به‌عنوان سردمدار نسل جدید فوتبالیست‌های «پسا مسینالدو» است. البته مدعیان خاموش دیگر جام هم قد علم کرده‌اند؛ کین در انگلیس، هازارد و لوکاکو در بلژیک، چند هم‌تیمی در میان ملی‌پوشان برزیل، ستاره‌های قد و نیم‌قد فرانسه و در راس این پیکان، امباپه، سوارز و کاونانی (باتجربه‌های حریص موفقیت) و... عیار واقعی پرافتخارترین تیم ملی دنیای فوتبال با دو چین ستاره در دیدارهای مرحله حذفی جام و در گام نخست برابر مکزیک محک خواهد خورد. فوتبال دوستان به نمایشی جز یک ژوکوبونیتوی تمام‌عیار از تکنیکی‌ترین بازیکنان دنیا رضایت نخواهند داد. فرانسه با برتری مقابل آلبی سلسنت نشان داد مدعی پروپاقرص جام زرین جهانی است. آیا برزیلی‌ها در دیدار امروز برای خروس‌ها و سایر مدعیان باقی‌مانده جام، خط‌ونشان خواهند کشید؟ در دیدار دیگر امروز و امشب، از ساعت ۲۲:۳۰ دو تیم بلژیک و ژاپن رودرو هم قرار می‌گیرند. سامواری‌ها تنها نماینده باقی‌مانده آسیایی آفریقایی جام بیست‌ویکم محسوب می‌شوند. ژاپن برای تحقق بخشیدن به کارتون معروف فوتبالیست‌ها (در این کارتون ژاپن قهرمان جهان می‌شود) چاره‌ای جز شکست بلژیک قدرتمند در گام نخست ندارد. بلژیکی‌ها با تکیه بر قابلیت‌های فردی ستاره‌های معروف خود به‌ویژه لوکاکو و هازارد هدفی جز حضور حداقلی در مرحله یک‌چهارم نهایی را ندارند. باید دید دو تیم دیگر صعود کننده به جمع هشت تیم پایانی جام جهانی روسیه کدامند. آیا برزیل و بلژیک مطابق پیش‌بینی‌ها صعود خواهند کرد یا اینکه ستاره‌های برزیل و بلژیک نیز به جمع ژرمن‌ها، مسی، رونالدو و سایر رقبا و رفا ملحق خواهند شد؟ آخرین دیدارهای مرحله یک‌هشتم نهایی جام، فردا برگزار خواهد شد.